

[Chr. R. Christensen.]

for lang, og vi foreslår sammen med venstre, at afviklingsperioden begrænses noget.

Jeg skal altså anbefale, at man stemmer for de ændringsforslag, venstre og det konservative folkeparti har stillet vedrørende statshusmandsloven.

Må jeg så om forslaget til lov om opførelse af arbejderboliger på landet sige, at her sker efter vort syn forbedringer, idet man også her foreslår ret til at afvikle jordrentesystemet på omtrent samme vilkår som efter statshusmandsloven, og man gør en anden ting, som vi også hilser med tilfredshed, idet man nemlig giver mulighed for fritagelse for rådighedsindskrænkninger, der har hvilet på landarbejderboliger op til 20 år efter, at lånene er indfriet. Vi har syntes, det var urimeligt. Vi synes ikke, at dette system har passet tilstrækkeligt ind i de forhold, vi ønskede at have, og navnlig ikke i det landbrug, der er midt i en strukturrationaliseringsperiode.

Vi har ikke stillet ændringsforslag til dette lovforslag, idet vi mener, at selv om der er kommet forbedringer, så drejer det sig her om en lov, der har overlevet sig selv. Vi har konstateret, at af de 464 lån til arbejderboliger på landet, der blev givet sidste år, er kun 180, det vil sige godt og vel $\frac{1}{3}$, givet til dem, der er beskæftiget med egentligt landbrugsarbejde, og når vi så tager i betragtning, at et væsentligt antal ikke-registrerede har forladt eller forlader landbrugsarbejdet, må jeg have lov til at konstatere, at der her i hvert fald ikke er tale om en egentlig landbrugslovgivning. Der er intet reelt kriterium for, om man er kvalificeret til at få lån efter denne lov eller ikke. Derfor mener vi egentlig, at de lån, der gives her, i virkeligheden burde gives efter de almindelige boliglove, og vi ser ikke de grænser, der er stillet op her, som tilstrækkelig begrundelse for at opretholde denne særlovgivning med hele det administrationsapparat, der er bundet dertil.

Hvis der bliver lejlighed dertil under enkeltafstemning, vil vi stemme for paragraffen om jordrentens afvikling og om rådighedsindskrænkningernes afvikling, men ellers kan jeg ikke her tilsige, at vi ved tredje behandling vil medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Niels Ravn: Jeg skal gøre nogle få bemærkninger til forslaget til udlånslov i forbindelse med statshusmandsloven.

Jeg vil i denne forbindelse indledningsvis stærkt beklage, at landbrugsministeren har ønsket at udskyde behandlingen af lovforslag nr. 90, lovforslaget om udlån til yngre landbrugere, der i udvalget behandledes sammen med disse lovforslag, idet der efter det konservative folkepartis opfattelse er en snæver forbindelse mellem disse lovforslag. Det er der ikke noget at gøre ved; det har man ikke fra regeringens side ønsket afgjort nu, af for mig ukendte grunde.

Når det konservative folkeparti ønsker væsentlige beløb fra udlånsloven vedrørende statshusmandsloven overført til lov om udlån til yngre landmænd, skyldes det, at vi mener, at der i lovforslaget om udlån til yngre landmænd er perspektiver, der peger fremad for dansk landbrug. Hvis lovforslaget ændres efter de retningslinjer, vi har foreslået, er der skabt et grundlag for, at generationsskiftet vil kunne gennemføres på rimelige vilkår, så er der skabt et grundlag for, at også de lidt ældre, eller hvad skal vi sige, ikke helt unge landmænd, kan få deres tillægsjord klaret ved eventuelt køb af ejendom nr. 2.

Det modsatte kan siges om udlånsloven til statshusmandsloven, der har relation til en lov, statshusmandsloven, der efter vor mening er forældet. Det er en lov, der er kommet til verden i en anden tid, under helt andre vilkår; udviklingen har, som jo også hr. Chr. Rasmussen var inde på, for længst passeret det, denne lov bygger på; den er for en tid, som vi ikke mere lever i, og derfor skulle vi heller ikke beskæftige os med den mere.

Vi må nu have nye retningslinjer, vi må have nye synspunkter inden for dansk landbrug, og af denne grund ønsker vi altså disse beløb overført. Vi gør det, fordi vi mener, at statshusmandsloven såvel jordpolitisk som administrativt er forældet. Lovforslaget vedrørende yngre landmænd er på begge disse områder helt anderledes opbygget. Det er mere enkelt, der er perspektiver i det, som passer til nutidens forhold, og det er derfor, vi i betænkningen har stillet ændringsforslagene under nr. 1, 2, 3 og 4, hvorefter vi foreslår, at dels det beløb,